

DERIVACE V AUSLANU

ARTUR ADÁMEK

OTÁZKY NA EXIT SLIP

1. Jak vypadal NVP test a jaké jsou jeho výsledky?
2. Jaký je poměr v artikulaci podstatných jmen a sloves?
3. Jak vypadal NVC test a jaké jsou jeho výsledky?
4. Napiš příklad několika slov, která byla při testu NVC rozpoznána všemi účastníky.

ÚVOD

- Název studie: “Nouns and Verbs in Australian Sign Language: An Open and Shut Case?”
- Auslan neboli australský znakový jazyk je jazyk používaný komunitou neslyšících v Austrálii.
- Studium struktury znakových jazyků jako je auslan je důležité pro pochopení fungování jazyka.
- Tato studie se zabývá používáním podstatných jmen a sloves v auslanu a tím, jak znakoví používají tyto znaky k vyjádření významu.

TEORIE

- Byla vytvořena Testovací Baterie pro Morfologii a Syntax (TBAMS).
- Data získaná pomocí této baterie potvrzují existenci příbuzných dvojic podstatné jméno – sloveso.
- Sloveso vykazuje jednoduchý pohyb.
- Podstatné jméno vykazuje opakovaný pohyb.
- Dvojice tvoří samostatný soubor ikonických znaků (otevírání, zavírání).
- Celkově lze říci, že derivační proces je úzce spjat s ikonickým základem.

METODIKA

- V auslanu fungují znaky jako podstatná jména, slovesa, příslovce a další části řeči.
- Mnoho znaků může být použito jako podstatná jména nebo slovesa bez rozdílu ve gramatice.
- Díky kontextu výpovědi, lexikální sémantice a prostředí ale nedochází k nejasnostem.
- Některé znaky lze použít jen jako podstatná jména nebo slovesa, nikoli jako obě.
- Výsledkem pozorování nahrávek je výrok, že: *„Rozlišování podstatných jmen v auslanu prováděno tak systematicky jak se zdá ve studiích ASL.“*

SAMOTNÉ TESTOVÁNÍ

- Byla vytvořena Testovací baterie, která obsahovala pečlivě vybrané dvojice podstatných jmen a sloves.
- Testování se zúčastnilo 25 rodilých znakových (14 ze Sydney, 8 z Melbourne a 3 odjinud).
- První dva testy, které byly díky zaznamenaným výsledkům zjišťovány jsou NVP a NVC.
- NVP – Test produkce podstatných jmen
- NVC – Test porozumění podstatným jménům

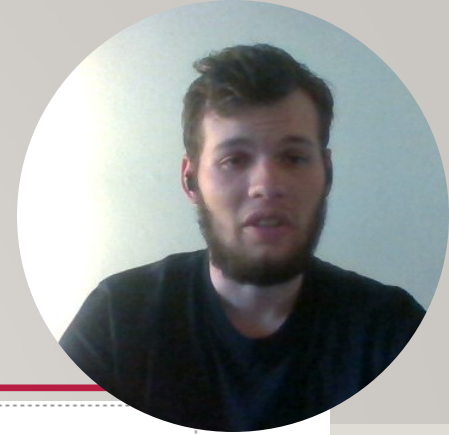
NVP – TEST PRODUKCE PODSTATNÝCH JMEN

NVP – NOUN-VERB PRODUCTION TASK

- Cílem bylo zjistit, jestli se u dvojic vyskytují nějaká různosti v počtu pohybů.
- Účastníkům byly promítány krátká videa, která měla vyvolat jedno nebo dvě slova, u kterých se předpokládalo, že jsou členy 20 dvojic.
- Neformální konzultací přišli na to, že 14 z 20 cílových dvojic z ASL funguje podobně také v auslanu, 2 další jsou možnými kandidáty a 4 jsou produkovány jinak (viz Tabulka 1).
- Ve výsledku se dále zkoumalo více závěrů.
 - Opakování pohybů
 - Artikulace znaků
 - Juxtapozice

TABULKA 1

Auslan

- Plane
- Book
- Cupboard
- Camera
- Chair
- Door
- Doorbell

ASL

- Plane
- Book
- Cupboard
- Camera
- Chair
- Door
- Doorbell

Table 1 Target noun-verb pairs in the noun-verb production (NVP) test of the TBAMS

Target noun	Target verb	Native signer intuitions on n-v pairing
PLANE	FLY-IN-PLANE	No/doubtful
BOOK	OPEN-BOOK	Yes
BAG	PICK-UP-BAG	Yes
CUPBOARD	OPEN-CUPBOARD	Yes
CAMERA	TAKE-PHOTOGRAPH	Yes
CHAIR	SIT	Doubtful/yes
DOOR	OPEN-DOOR	Yes
DOORBELL	PRESS-DOORBELL	Yes
KNOB	TURN-KNOB	Yes
DRAWER	OPEN-DRAWER	Yes
GUN	SHOOT-GUN	Yes
HEADPHONES	PUT-ON-HEADPHONES	No
KEY	TURN-KEY	Yes
LIGHTER	FLICK-LIGHTER	Yes
PLUG	PLUG-IN	No
RING	PUT-ON-RING	Yes
ROCKET	TAKE-OFF-ROCKET	No
SCISSORS	CUT-WITH-SCISSORS	Yes
UMBRELLA	OPEN-UMBRELLA	Doubtful
WINDOW	CLOSE-WINDOW	Yes

OPAKOVANÝ POHYB VERSUS JEDNODUCHÝ POHYB

- Obrázek 1 ukazuje počet účastníků, kteří odpověděli pomocí znaku s opakovaným pohybem, pokud byl cílový znak podstatným jménem, a s jednoduchým pohybem, pokud byl cílový znak slovesem.
- 57 % podstatných jmen vykazovalo opakovaný pohyb.
- 79 % sloves zahrnovalo jednoduchý pohyb.
- Přibližně 68 % celkových odpovědí odpovídalo očekávání.

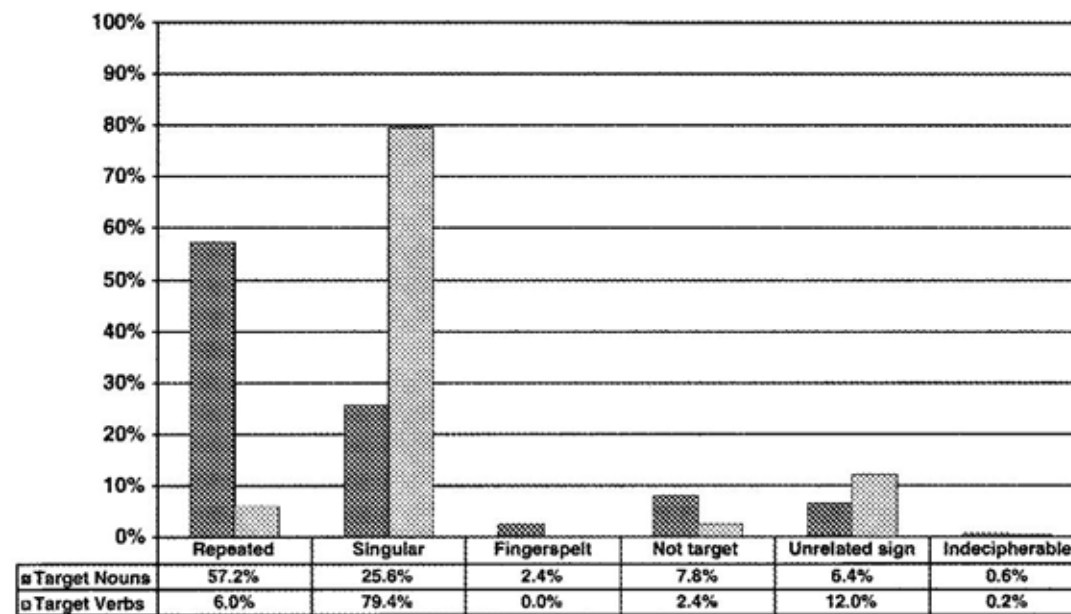
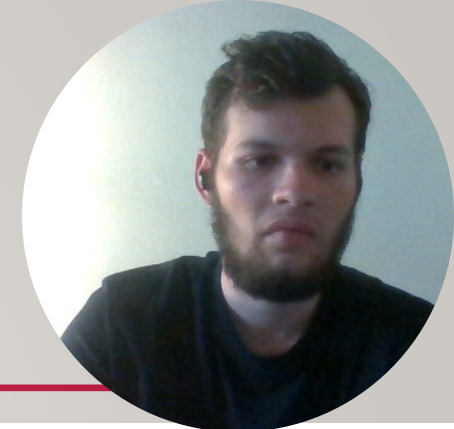

Figure 1 Elicited form of noun and verb targets.

OPAKOVANÝ POHYB VERSUS JEDNODUCHÝ POHYB

- Na Obrázku 2 jsou všechny znaky rozebrány samostatně. Pouze Door a Lighter znakovali všichni stejným stylem.
- U sloves to byla slova Open umbrella a Put on headphones.

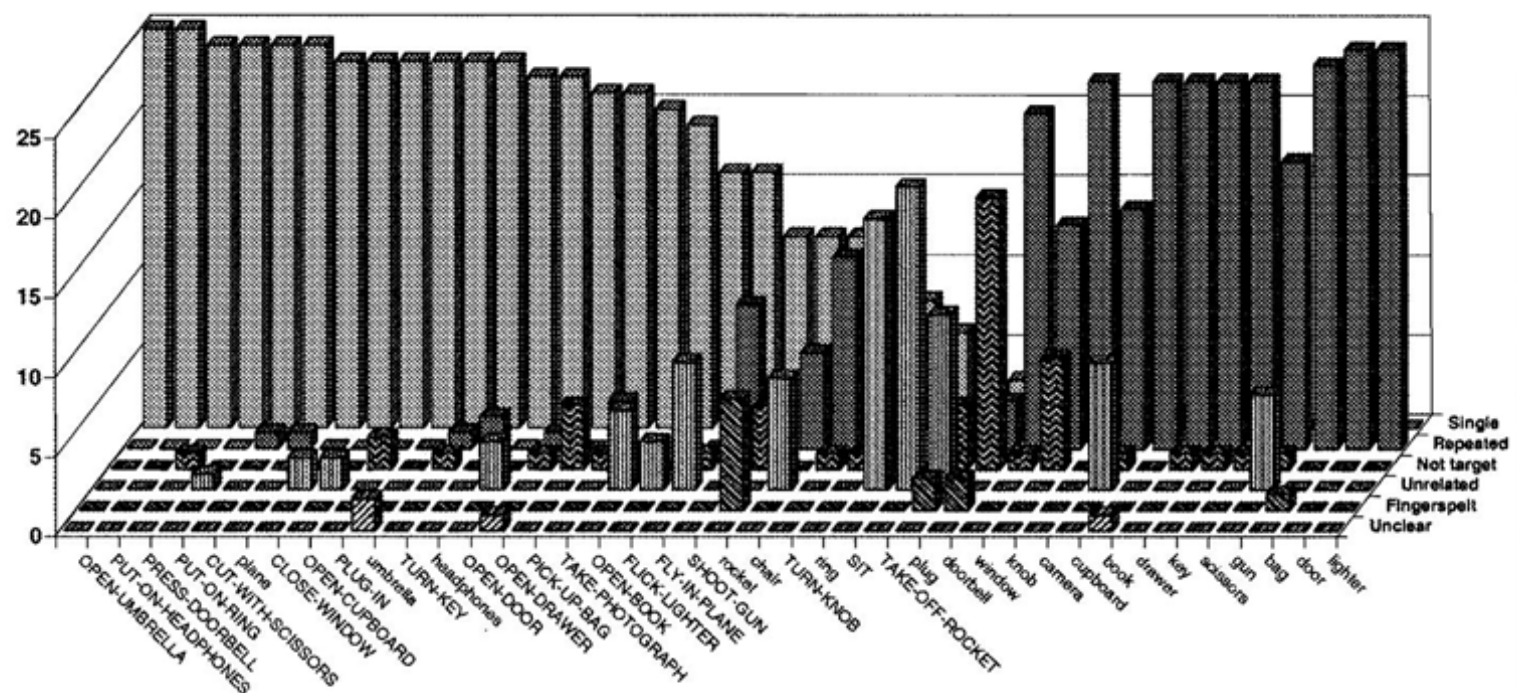

Figure 2 Elicited form of individual target nouns and verbs (nouns in lower case, verbs in upper case).

ARTIKULACE – MOUTHING

- Při přepisu byla artikulace anglických slov častým jevem u cílových podstatných jmen.
- Více než 316 (69,6 %) podstatných jmen bylo doprovázeno zřetelně vyslovením anglického slova,.
- Naproti tomu pouze 64 (13.1 %) sloves bylo také artikulováno, zbytek zůstal bez doprovodného orálního komponentu.

ARTIKULACE – MOUTHING

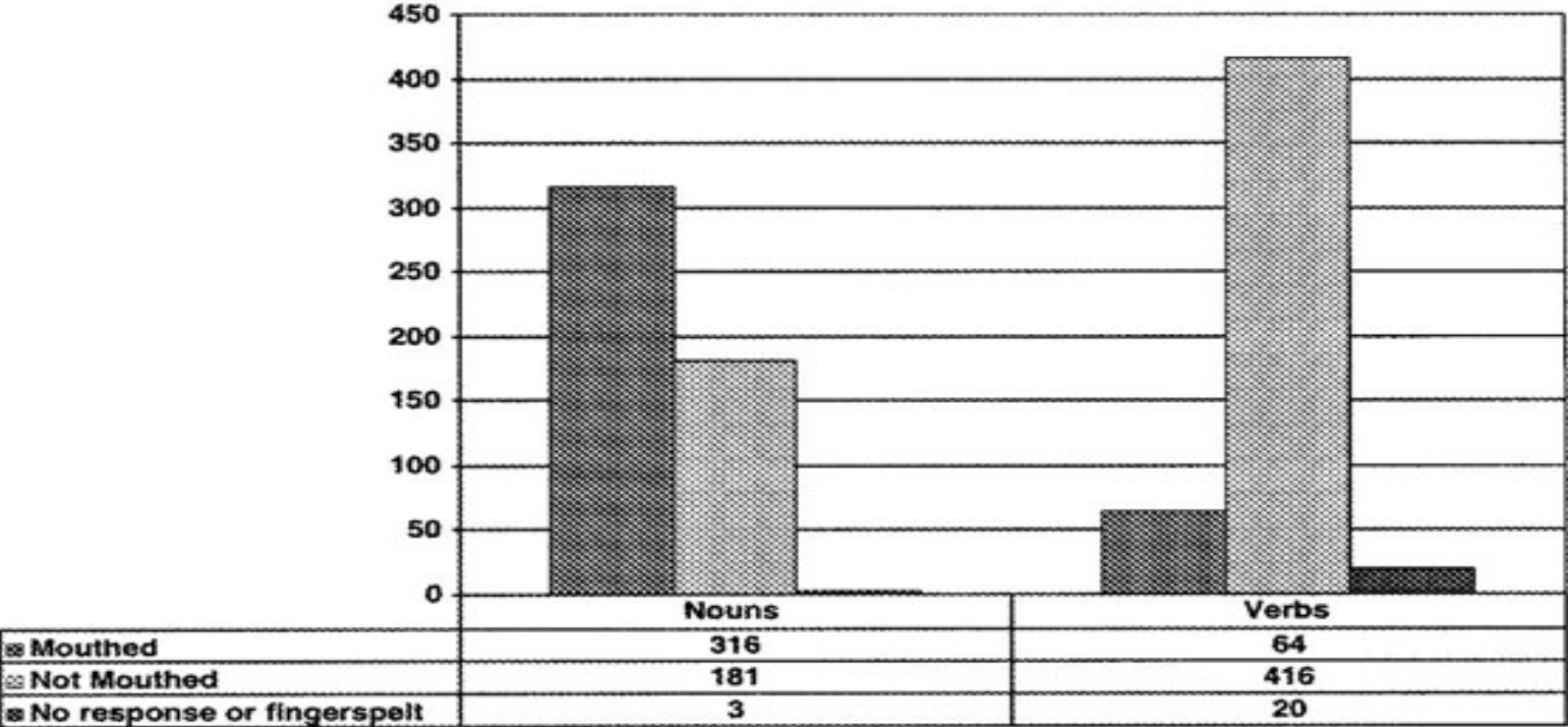
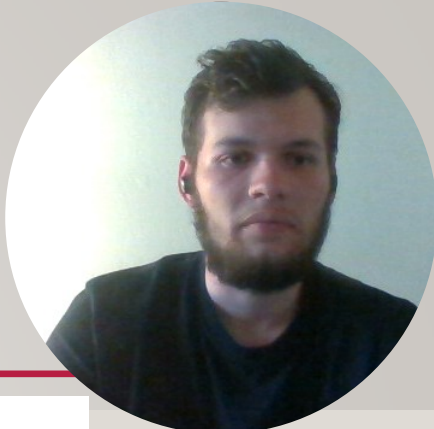

Figure 3 Mouthing of noun and verb responses.

ARTIKULACE – MOUTHING

- Na tomto obrázku jde vidět každé slovo zvlášť.
- Slovo BAG artikulovalo 24 účastníků.
- Pokud pomineme 3 problematické znaky, pak drtivá většina odpovědí na podstatná jména byla doprovázena artikulací.
- Cílová slovesa byla artikulována jen v menšině případů.
- Slovesa Také photograph a Turn knob nevyslovil ani jeden z účastníků.
- Naproti tomu sloveso Open umbrella artikulovalo 12 zúčastněných.

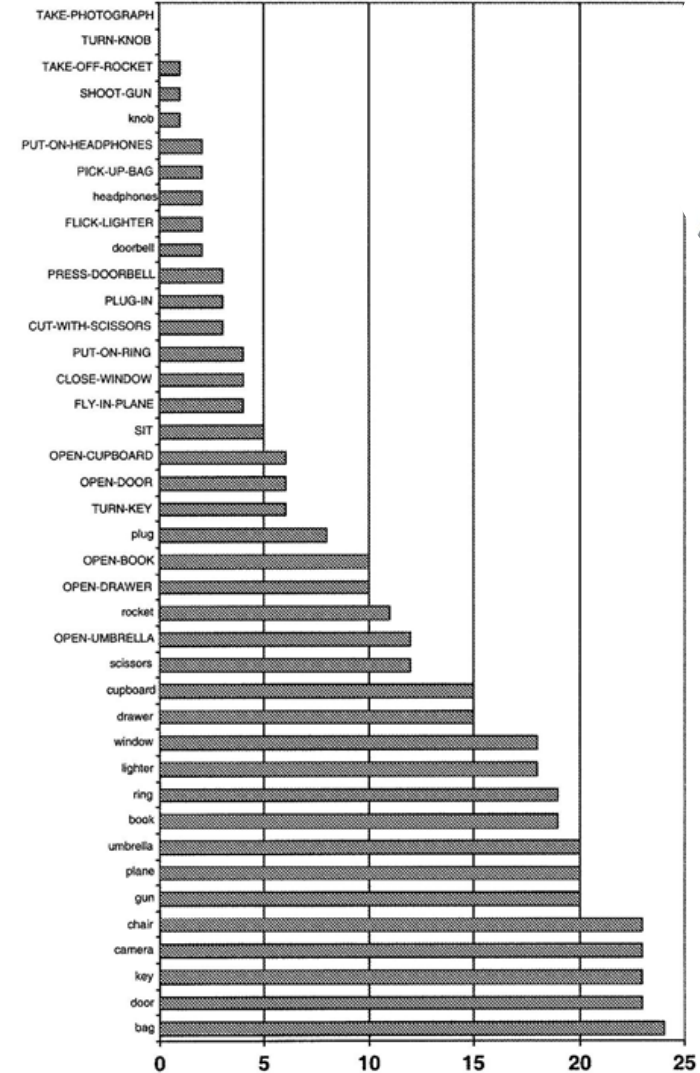

Figure 4 Number of mouthings for each individual target sign (nouns in lower case, verbs in upper case).

JUXTAPOZICE NOMINÁLNÍ A VERBÁLNÍ

- Další rys se týkal juxtapozice nominálních a verbálních forem.
- Rodilí mluvčí, kteří rozumí gramatickému rozdílu s touto úlohou neměli problém.
- 28 % cílových sloves bylo s nominální formou, zatímco 6 % pods.jm. byla juxtaponována se slovesnou formou.

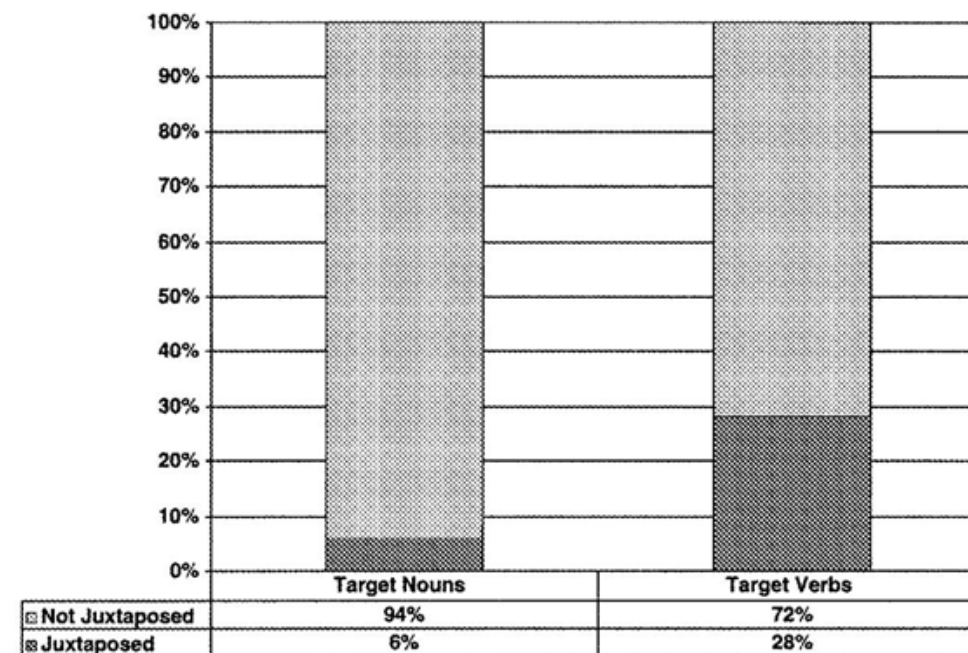

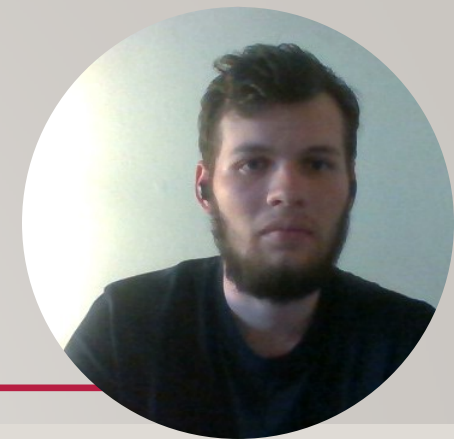
Figure 5 Percentage target nouns and verbs that occur juxtaposed with the corresponding nominal or verbal form of the sign in the same clause.

NVC – TEST POROZUMĚNÍ PODSTATNÝM JMÉNŮM

~~NVC – NOUN-VERB COMPREHENSION TASK~~

- Cílem bylo zjistit, zda rodilí mluvčí interpretují rozdíly v počtu pohybů v těchto cílových znacích jako morfologické rozdíly mezi podstatným jménem a slovesem
- Test na porozumění spočíval v tom, že účastníkům byl ukázán krátký klip se znakem a oni měli posléze vybrat z karty ilustraci, která znázorňovala daný znak (např. předmět ‚pistole‘ nebo děj ‚střílení z pistole‘)

NVC – TEST POROZUMĚNÍ PODSTATNÝM JMÉNŮM

NVC – NOUN-VERB COMPREHENSION TASK

- Více než 90,4 % (226) všech sloves bylo identifikováno jako slovesa.
- Více než 67,6 % (169) podstatných jmen bylo identifikováno jako podstatná jména.
- Z celkového počtu 25 účastníků, 79 % odpovídalo očekávání.

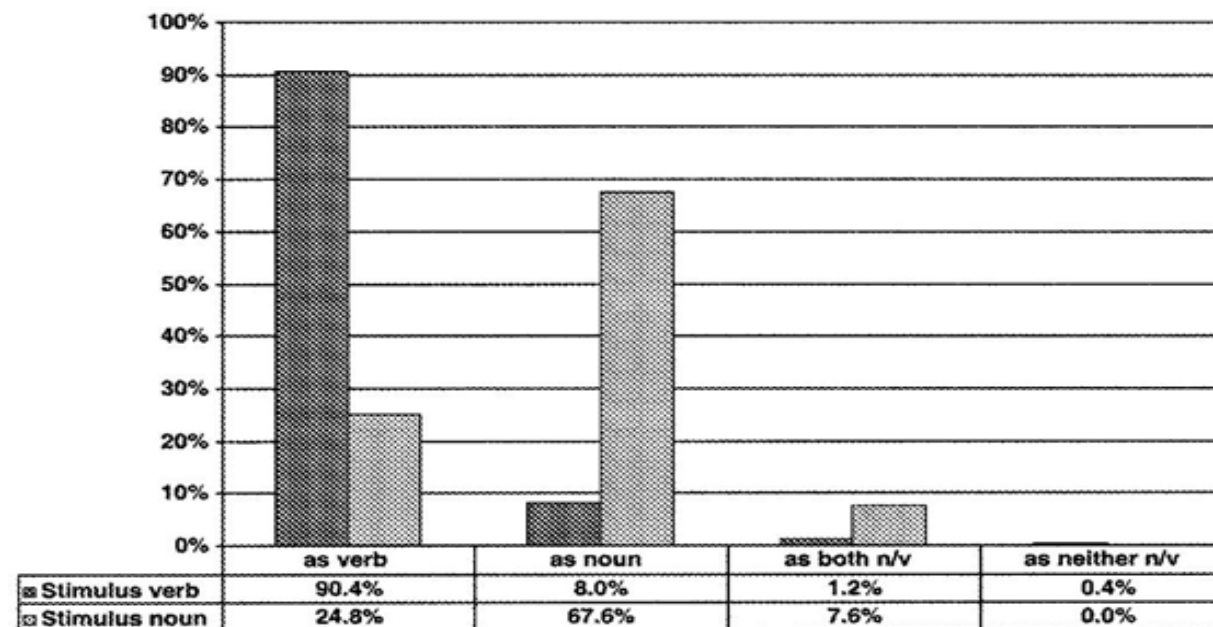

Figure 7 Identification of stimulus nouns and verbs.

NVC – TEST POROZUMĚNÍ PODSTATNÝM JMÉNŮM

- Jednotlivé znaky zobrazeny zvlášť.
- Znak Umrella dělala mnohým největší problém v rozlišení, zda se jedná o sloveso nebo podstatné jméno.
- Z 20 cílových znaků na obrázku 8 se zdálo, že 12 z nich bylo téměř všemi účastníky zcela konzistentně interpretováno buď jako podstatná jména nebo slovesa.

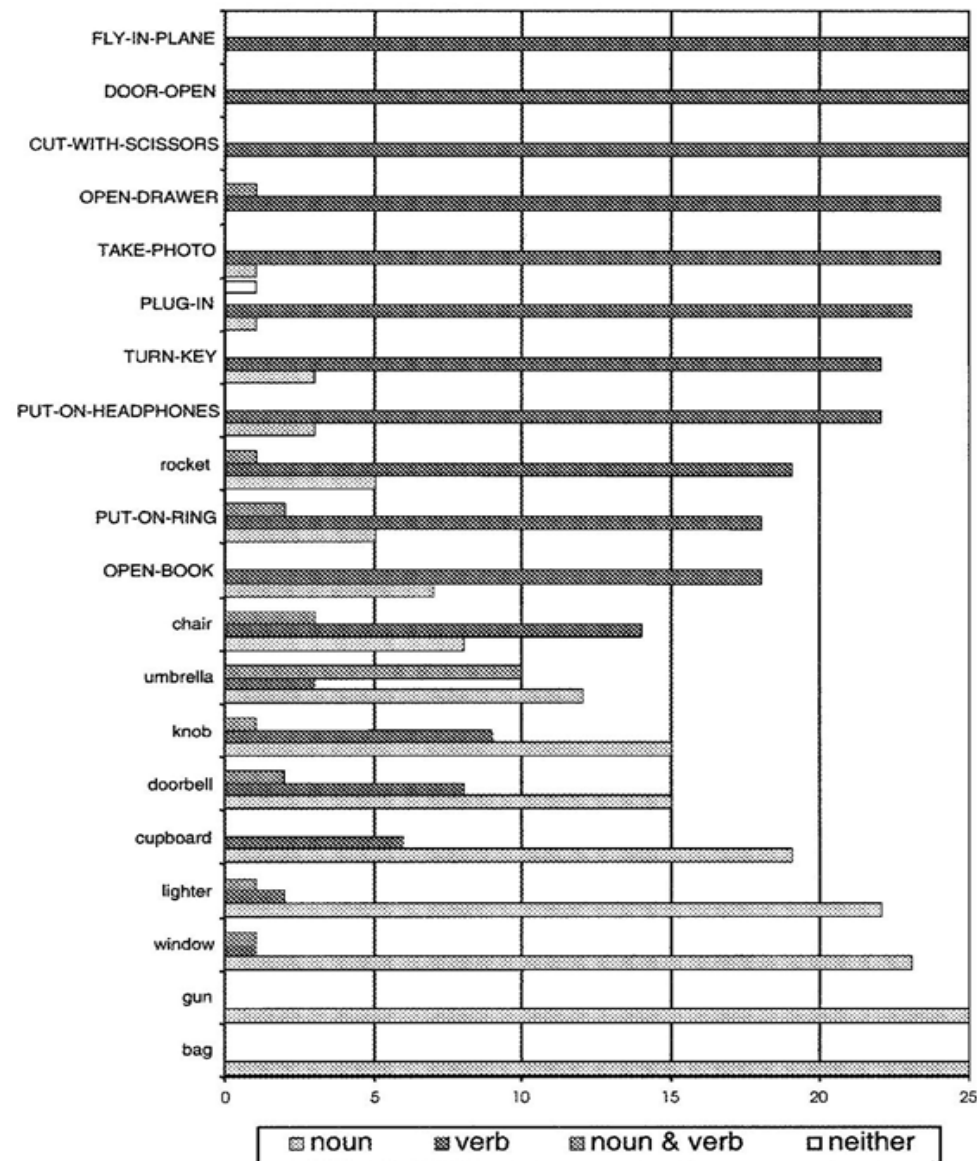
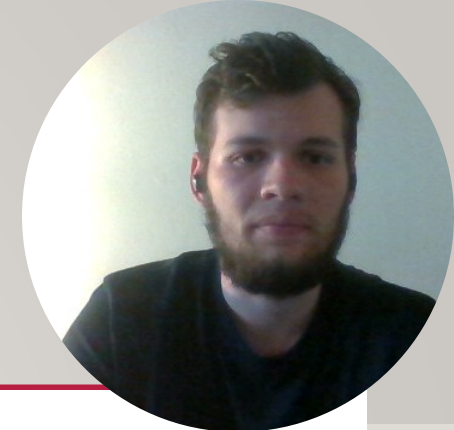

Figure 8 Identification of individual stimulus nouns and verbs (nouns in lower case, verbs in upper case).

SHRNUTÍ NVP A NVC TESTŮ

- Shrnutí testů aneb výsledné výsledky
- U řady podstatných jmen většina účastníků opakovaný pohyb nepoužívala (CHAIR, DOORBELL, PLUG, ROCKET, HEADPHONES, PLANE, UMBRELLA).
- Pokud jde o slovesa, některá z nich (TAKE-OFF-ROCKET, SIT a FLY-IN-PLANE) se neobjevila vždy v očekávaných tvarech, ale stále vykazovala jeden pohybový vzorec

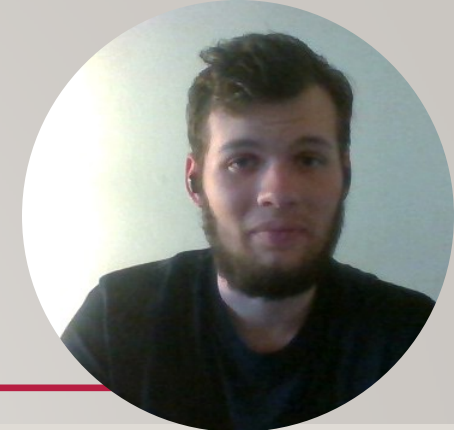
Table 2 Target noun-verb pairs in the TBAMS

Noun	Verb	Reversible?	Expectation	Outcome: Production		Outcome: Comprehension	
				Nouns (repeated)	Verbs (single)	Nouns as nouns	Verbs as verbs
PLANE	FLY-IN-PLANE	No	No	4%	64%	NA	100%
BOOK	OPEN-BOOK	Yes	Yes	92%	80%	NA	72%
BAG	PICK-UP-BAG	Yes	Yes	96%	84%	100%	NA
CUPBOARD	OPEN-CUPBOARD	Yes	Yes	60%	92%	76%	NA
CAMERA	TAKE-PHOTOGRAPH	Yes	Yes	92%	84%	NA	96%
CHAIR	SIT	No	Doubtful	24%	32%	32%	NA
DOOR	OPEN-DOOR	Yes	Yes	100%	88%	NA	100%
DOORBELL	PRESS-DOORBELL	Yes	Yes	12%	96%	60%	NA
KNOB	TURN-KNOB	Yes	Yes	56%	48%	60%	NA
DRAWER	OPEN-DRAWER	Yes	Yes	92%	88%	NA	96%
GUN	SHOOT-GUN	Yes	Yes	72%	64%	100%	NA
HEADPHONES	PUT-ON-HEAD	No	No	8%	100%	NA	88%
KEY	TURN-KEY	Yes	Yes	92%	92%	NA	88%
LIGHTER	FLICK-LIGHTER	Yes	Yes	100%	76%	88%	NA
PLUG	PLUG-IN	Yes	No	8%	92%	NA	92%
RING	PUT-ON-RING	Yes	Yes	52%	96%	NA	72%
ROCKET	TAKE-OFF-ROCKET	No	No	8%	24%	20%	NA
SCISSORS	CUT-WITH-SCISSORS	Yes	Yes	92%	96%	NA	100%
UMBRELLA	OPEN-UMBRELLA	Yes	Doubtful	0%	100%	48%	NA
WINDOW	CLOSE-WINDOW	Yes	Yes	84%	92%	92%	NA
				57%	79%	67%	90%

NA = not applicable.

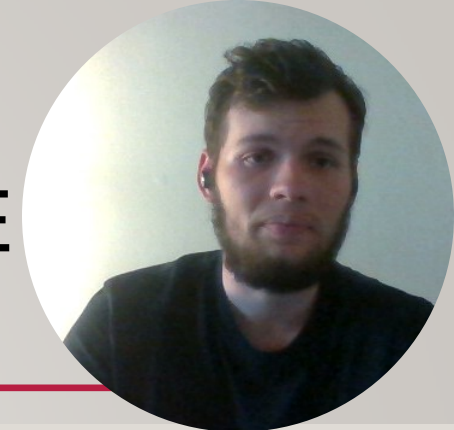
In the comprehension task, only a nominal or verbal sign from each of the 20 noun-verb pairs was used. Therefore, for each noun-verb pair, one cell, "target noun" or "target verb," is marked NA.

VÝSLEDKY TESTŮ

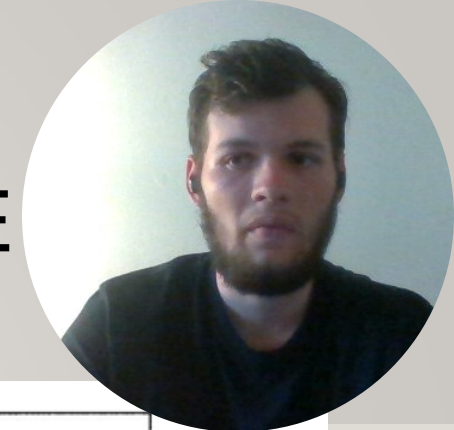
- Celkem 57 % cílových podstatných jmen bylo vytvořeno opakovaným pohybem.
- Přibližně 79 % cílových sloves bylo vytvořeno jednoduchým pohybem.
- 90 % podnětových sloves bylo identifikováno jako slovesa.
- 67 % podnětových podstatných jmen bylo identifikováno jako podstatná jména.
- Není překvapivé, že kdybychom vybrali ze seznamu dvojic a odstranili některé problematické příklady a nahradili je dvojicemi, které vykazují mnohem menší variabilitu, pak by se spojení opakovaných tvarů s jevilo mnohem silnější a systematičtější.

DATA Z AUSLANDSKÉ LEXIKÁLNÍ DATABÁZE

- Největší databáze má 8000 znaků v auslanu, zahrnuje ale všechny znaky a to i ty neurčité a pochybné. Proto byla k účelu tohoto výzkumu použita jiná databáze s 3962 znaky.
- V databázi byl vyhledán počet a typ znaků, které vyžadovaly opakovaný pohyb. Tímto způsobem bylo zjišťováno, zda existují silné asociace opakovaných pohybů s podstatnými jmény.
- 20 % z celkového počtu znaků bylo popsáno jako znaky s opakovaným pohybem.
- Při porovnání celkového počtu sloves (2738) a podstatných jmen (3290) je vidět, že 545 (20 %) sloves vykazovalo opakování a zároveň 729 (22 %) podstatných jmen.
- Ve skutečnosti je v databázi 2 234 znaků kódováno jako znaky patřící do obou tříd podstatných jmen a sloves. Z nich je 472 (21 %) popsáno jako znaky s opakovaným pohybovým vzorcem.

DATA Z AUSLANDSKÉ LEXIKÁLNÍ DATABÁZE

- Poměr znaků, které měly opakovaný pohyb a znaků, které tento pohyb neměly s výjimkou kategorie ‚pouze podstatná jména‘ je zhruba 1:5.
- Zde se počet znaků, které fungují pouze jako podstatná jména a o nichž lze říci, že používají opakování "jako marker svého nominálního statusu", blíží poměru 1:4 (24%).

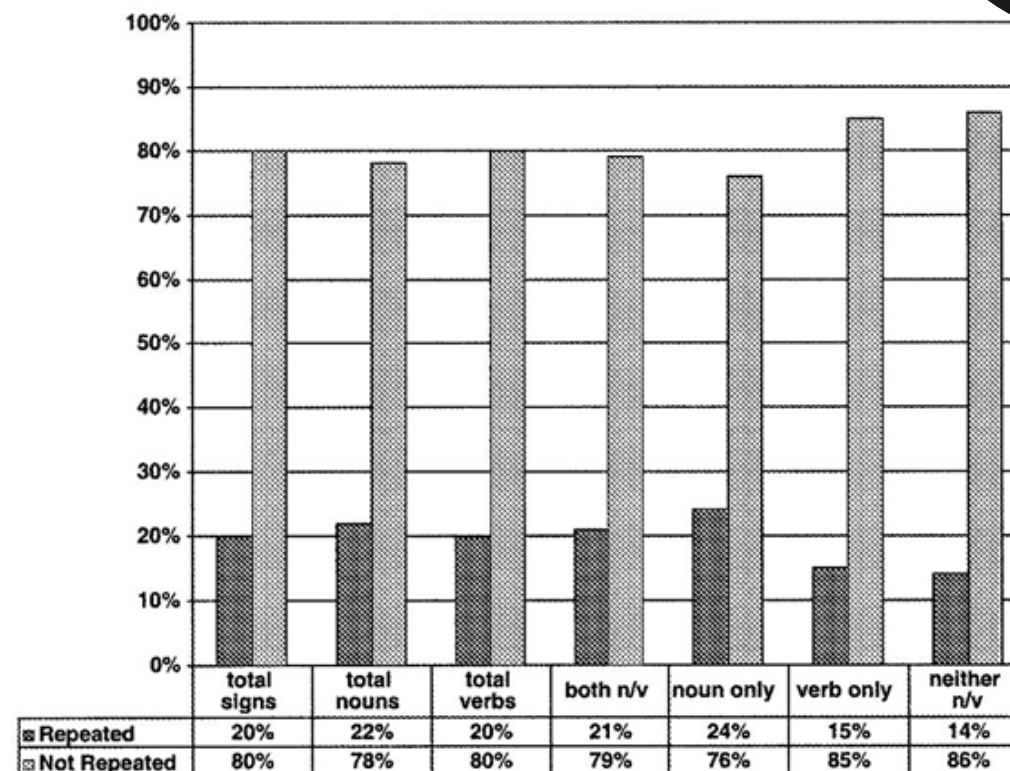

Figure 9 Percentage of types of signs that have repeated movement in the citation form as recorded in the lexical database for the Auslan dictionary *Signs of Australia*.

POROVNÁVAJÍCÍ DATA AUSLAN A ASL

- Bylo vybráno 1600 znaků ze slovníku ASL a sémanticky ekvivalentního znaku z auslanu. Tyto znaky byly identifikovány jako identické nebo podobné/příbuzné.
- Znaky byly rozlišeny podle 4 hlavních parametrů: tvar ruky, umístění, pohyb a orientace.
- Pokud se znaky lišily pouze v jednom parametru, byly klasifikovány jako podobné nebo příbuzné. Pokud se lišily ve dvou nebo více parametrech, byly klasifikovány jako rozdílné.
- Ukázalo se, že 31 % až 34 % náhodně vybraných znaků mezi ASL a auslanem jsou shodných. U 1600 znaků zaznamenaných ve slovníku ASL bylo 31 % figur shodných a 7 % podobných (viz obrázek 10).

POROVNÁVAJÍCÍ DATA AUSLAN A ASL

- Pro srovnání, 100 párů podstatných jmen a sloves odhaluje překvapivý překryv.
- 86 % znaků je příbuzných.
- Pouze 13 % dvojic podstatné jméno – sloveso bylo v auslanu lexikálně odlišných.

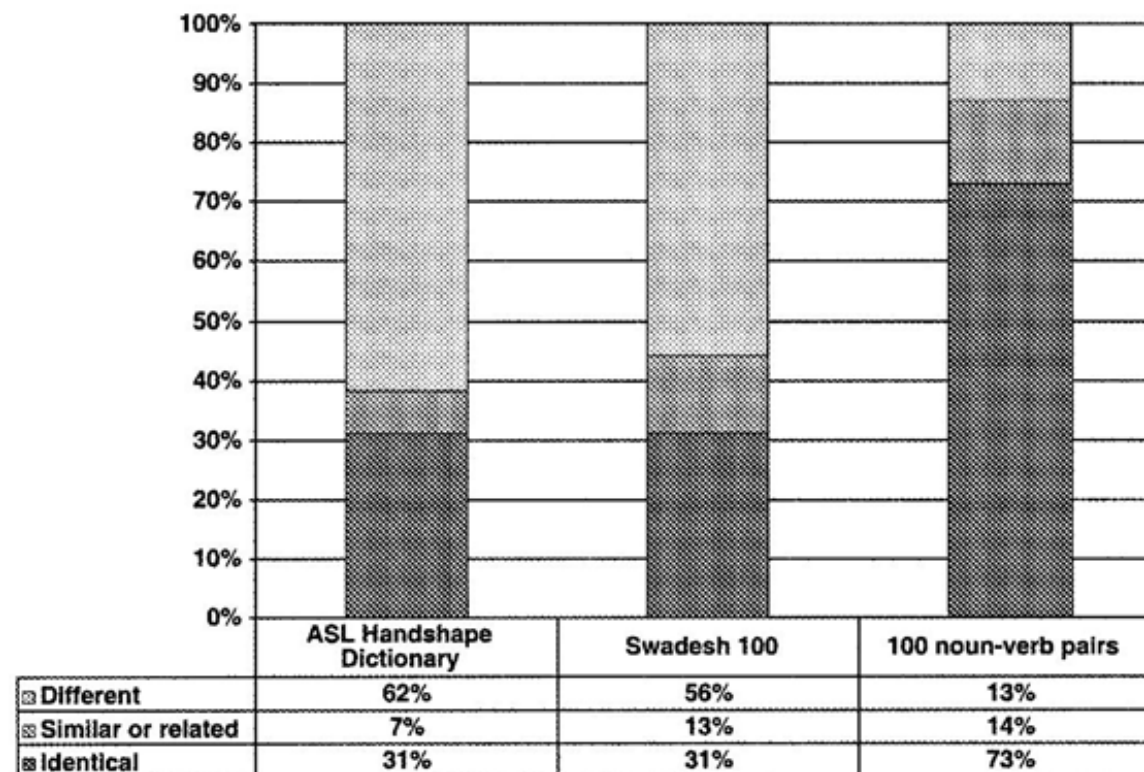

Figure 10 Percentage of shared signs between ASL and Auslan in three lexical sets.

OTÁZKY NA EXIT SLIP

1. Jak vypadal NVP test a jaké jsou jeho výsledky?
2. Jaký je poměr v artikulaci podstatných jmen a sloves?
3. Jak vypadal NVC test a jaké jsou jeho výsledky?
4. Napiš příklad několika slov, která byla při testu NVC rozpoznána všemi účastníky.

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Artur Adámek

